

ACHAKUMPITA QAMAQIMPITA

Creación colectiva

Huk ukuchas wasinta rurachkasqa, llapa qurakunapa ukunpi uchkuta uchkuspa. Atuqqa anchuykuspas nisqa: “qamrí, ¿imatataq rurackanki, tayta Diego?” Nispa. Chaysi ukuchaqa kutichisqa: “ñuqaqa huk uchkutam rurachkani, nina param chayamunqa, chaypim llapanchik rupasunchik” nispa. Ukuchaqa hinallas llamkachkasqa, atuqqa, llakillawanña, nisqa: “ñuqapaqqá, ¿manachu huk uchkuta ruraykapuwankiman? Ñuqapas pakakuytam munani” nispa. “Chaynaqa, qampaq huk uchkuta rurapusqayki, chaypi kuskanchik pakakuspa kawsananchikpaq”, nisqa ukuchaqa. Atuqqa chay uchkumansi yakurqusqa. Qipantañataq, ukuchaqa achka itanawan, pinkayuq kichkawan pamparqusqa, hinaspa ripukusqa. Chaypis, atuqtaqa yarqarusqa. Huk punchaw suyasqa, iskay punchaw hinaspaqa kimsa punchawña chaysi manaña suyayta atisqachu. Lluqsimusqa, hinaspas chay kichkawan tuparqusqa hinaspa nisqa: “Way, chiqaptam nina paraqa hinallaraq chayamuchkasqa” nispa. Ukuman kutiykurqun. Chaysi chaypi iskay kimsa punchawkuna suyasqa. Hinaptinsi atuqqa yarqaymanta, qaparisqa qaparisqa, chaysi manaña suyayta atispa, uchkumanta pawarqamusqa kaynata nispa: “imata qukuwan nina parapapas kachun, llusikurqusqa” nispa. Chaysi qawakuykuptinqa nina paraqa kasqachu ichaqa chay kasqan uchku kichkakunawan pampasqa kasqa. Chaysi kaynata rimapakusqa: “Chay ukuchachaqa sakriwan llullakuwasqa, kunallanpunim maskaykamusaq, tariykuspaymi yarqaymanta wañunayachiwasqanmantam ñakariykachisaq” nispa.

Chaysi atuqqa ukuchachata tariykusqa qaqaman qimirayachkaqta. Chaypis tapuykun: “Tayta Diego, imaynanpitaq sakriwaspayki llullakuwarqanki, manam nina paraqa kanchu” nispa. “!Manam! chiqaptam, kay pachaqa tukupanqam, chaymi kay qaqata hapichkani mana wichiycamunanpaq. Wichiycamuptinqa, kay pacham tutayaqpi kanqa. Hamuy hapiysiway, ñuqaqa llumpaytañam pisiparquni”, nispa kutichin. Chaysi atuqqa kallpaspan qaqata hapiysin. Chaymantas ukuchaqa llusqirqun. Atuqqa qaqata qimirayan pisipanankama; kachaykuptinsi, qaqqa wichimunchu. Chay pachallas kaqmanta ukuchacha maskaq risqa. “imaynataq huk kutimanta ukuchachaqa sakriwaspa llullakuwan, maskasaqmi, imaynata ruraspapas tarisaqpunim”, nisqa. Chaysi maskachkaspan ukuchachataqa huk quchapa patanpi tarirusqa. Ninsi: “Imanasqataq sakriwanki kaynaniraqta?

Qaqaa manataq kuyunpaschu” nispaa. “Qawariy, tayta atuq, kay quchapa ukunmanmi huk kachipa wichiyykun. Manam ñuqa hurquyta atinichu. Amahina kaspayki, qam hurquruy”, nispaa ukuchachaqa. Manas kachipachu kasqaqa, chayqa puqusqa killapa rikchayninsi kasqaqa. Atuqqa, chayta kkillanpaq munaspas, quchapa ukunman pawaykun hinaspas chaypi wañusqa.